

3 (Sem-6/CBCS) SKT HE 1

2 0 2 3

SANSKRIT

(Honours Elective)

Paper : SKT-HE-6016

(Fundamentals of Āyurveda)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

(Introduction to Āyurveda)

(आयुर्वेदৰ বিষয়ে ভূমিকা)

(Marks : 30 / অঙ্ক : ৩০)

1. Answer the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Who was भारमिश्र?

ভাৰমিশ্ৰ কোন আছিল ?

(b) What is meant by the term 'वेद' in आयुर्वेद?

আয়ুৰ্বেদ শব্দত থকা 'বেদ' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

- (c) Write down 'yes' or 'no' in connection with the following sentence :

তলব বাক্যফাঁকিব বিষয়ে 'হয়' বা 'নহয়' লিখাঁ :

The source of Āyurveda is the *Sāmaveda*.

আয়ুৰ্বেদৰ মূলগ্ৰন্থ হ'ল 'সামবেদ' ।

2. What is the meaning of the term 'অশ্বিনৌ'? What does the term imply in connection with the context of আয়ুৰ্বেদ? 2

'অশ্বিনৌ' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ? আয়ুৰ্বেদ প্ৰসঙ্গত এই শব্দটোৱে কি বুজায় ?

3. Write a short note on any *one* of the following : 5

তলত দিয়া যি কোনো এটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখাঁ :

মাধব ; সুশ্ৰুতসংহিতা ; বাস্ৰ্ণট ।

4. Answer the following questions (any *two*) : $10 \times 2 = 20$

তলব প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ (যি কোনো দুটা) :

- (a) Discuss how the concept of আয়ুৰ্বেদ came into existence in the land of ancient India.

প্ৰাচীন ভাৰতভূমিত আয়ুৰ্বেদৰ ধাৰণা কিদৰে আহিছিল সেই বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ ।

(3)

(b) Write a note on the importance of आयुर्वेद in modern lifestyle.

आधुनिक जीवनचर्यात आयुर्वेदৰ গুৰুত্ব কি সেইবিষয়ে এটা টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(c) Write what you know about the two schools of आयुर्वेद.

आयुर्वेदৰ দুটা शाखाৰ বিষয়ে कि জানा, लिख।

(d) Discuss the contribution of चरक in the field of आयुर्वेद.

आयुर्वेदৰ ক্ষেত্ৰখনত चरकৰ অৱদানৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা।

UNIT—II

(Carakasamhitā—Sūtrasthāna)

(চৰকসংহিতা—সূত্ৰস্থান)

(Marks : 20 / অঙ্ক : ২০)

5. Write short notes on any two of the following :

5×2=10

তলত দিয়া যি কোনো দুটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

आन्त्रियः ; शिश्नियः ; गर्भगृहम्।

(4)

6. (a) Discuss the importance of সূত্রস্থান in the context of the 'চৰকসংহিতা'. 10

'চৰকসংহিতা'ৰ সূত্রস্থানৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা আগবঢ়োৱা।

Or / অথবা

- (b) Discuss the measures to be taken in the month of হৈমন্ত as prescribed in the 'চৰকসংহিতা'.

'চৰকসংহিতা' অনুসৰি হৈমন্ত ঋতুত লবলগীয়া বিবিধ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

UNIT—III

(Bhaiṣajyaratnāvalī)

(ভৈষজ্যবল্লারলী)

(Marks : 30 / অক্ষ : ৩০)

7. Answer the following questions : 1×7=7

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is the meaning of the term 'প্ৰত্মুহল্যুহ'?

'প্ৰত্মুহল্যুহ' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

- (b) Who is the writer of the book, 'মৈষজ্যবল্লারলী'?

'ভৈষজ্যবল্লারলী' গ্ৰন্থখনৰ ৰচয়িতা কোন ?

(c) What was the principal aim behind the composition of the book, 'মৈষজ্যরত্নাবলী'?

'ভৈষজ্যবত্নাবলী' গ্ৰন্থখন বচনা কৰাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য কি আছিল ?

(d) From whom দক্ষ got the knowledge of আয়ুৰ্বেদ?

দক্ষই কাৰ পৰা আয়ুৰ্বেদৰ জ্ঞান লাভ কৰিছিল ?

(e) Who is মুনিশ্ৰেষ্ঠ after আশ্ৰয়?

আশ্ৰয়ৰ পিছত মুনিশ্ৰেষ্ঠ বুলি কাক বুজোৱা হৈছে ?

(f) How many types of treatment are prescribed in the 'মৈষজ্যরত্নাবলী'?

'ভৈষজ্যবত্নাবলী' অনুসৰি চিকিৎসাৰ প্ৰকাৰ কেইবিধ ?

(g) Fill in the blank :

খালি ঠাই পূৰণ কৰাঁ :

ধৰ্মাৰ্থকামমোক্ষানাম্ _____ মূলমুত্তমম্।

8. Answer the following questions :

2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) What are the two kinds of ব্যাধি according to the 'মৈষজ্যরত্নাবলী'?

'ভৈষজ্যবত্নাবলী' অনুসৰি দুইবিধ ব্যাধি কি কি ?

(b) Which ancient Ācārya of आयुर्वेद was known as कारीराज? What was his real name?

आयुर्वेदब कोनगबाकी प्राचीन आचार्यक कशीबाज बुलि जना गैछिल ? तेउँब प्रकृत नाम कि आछिल ?

(c) What is the importance of the title 'मिश्रवर्गप्रकरण'?

'मिश्रवर्गप्रकरण' शिबोनामब ताएपर्य कि ?

(d) How can an आतुर be recognised?

आतुब एजनक केनेकै चिह्नित कबा याय ?

9. Explain any one of the following Ślokas : 5

तलत दिया श्लोकब पबा यि कोनो एटाब व्याख्या लिखाँ :

(a) यथा विषं यथा शस्त्रं यथाऽग्निरहानिर्यथा।

तथौषधमविज्ञातं विज्ञातममृतं यथा ॥

(b) यस्तु रोगविशेषज्ञः सर्वभैषज्यकोविदः।

साध्यासाध्यविधानज्ञस्तस्य सिद्धिः करे स्थिता ॥

10. Answer the following question : 10

तलब प्रश्नब उत्तरब दियाँ :

(a) Write a note on the definition and the field of action of आयुर्वेद.

आयुर्वेदब संज्ञा आक क्षेत्रखनब विषये एटा टोका अगबजोराँ ।

(7)

Or / অথবা

(b) Discuss the qualities of a वैद्य, a भेषज and a परिचारक.

বৈদ্য, ভেষজ আৰু পৰিচাৰকৰ গুণাৱলী আলোচনা কৰা।
